

Цимбалюк І. О. Інноваційний імідж країни та можливість податкового впливу на його формування [Текст] / І. О. Цимбалюк, Т.О. Шматковська // Матеріали за 12-а міжнародна научна практична конференція, «Последните постижения на европейската наука -2016», (17 -22 юни, 2016) на Икономики. – Том 1. Икономики. – София : «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2016. –108 стр. – стр. 49-52.

Економічні науки/ 3.Фінансові відносини

К.е.н. Цимбалюк І. О., к.е.н. Шматковська Т.О.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,

Україна

ІННОВАЦІЙНИЙ ІМІДЖ КРАЇНИ ТА МОЖЛИВІСТЬ ПОДАТКОВОГО ВПЛИВУ НА ЙОГО ФОРМУВАННЯ

У сучасному світі в умовах інтеграції та глобалізації посилюється конкуренція між окремими країнами за можливість залучення трудових ресурсів та капіталу. Імідж країни при цьому постає важливим фактором приваблення іноземних інвестицій, залучення їх у інноваційну діяльність.

Формування позитивного іміджу країни з метою розвитку інновацій є стратегічним завданням національного рівня, ключовим чинником при цьому виступає податкова система, що через закладені у її структуру механізми може здійснювати як позитивний так і негативний вплив.

Імідж країни, як категорія комплексна, характеризує різні сфери діяльності в державі, визначаючи її оцінку в очах потенційних інвесторів та світової спільноти.

Загалом, імідж визначається як цілісний, якісно визначений образ певного об'єкта, сукупність асоціацій і вражень про нього, що формуються у зовнішнього оцінювача. Залежно від об'єкта, імідж якого розглядається, існують різні підходи до трактування сутності цього поняття. Так, імідж країни – це емоційно забарвлений образ держави та її складових, соціального, політичного, культурного та економічного (зокрема інвестиційного) аспектів, в уявленні різних цільових груп на міжнародному, національному та локальному рівнях [1, С. 4-9].

Економічна сутність іміджу країни проявляється у її позиціонуванні, як середовища, сприятливого для ведення бізнесу, реалізації капіталовкладень. Зокрема, рівень розвитку інноваційної діяльності також визначає імідж держави. На основі цього пропонуємо ввести нове поняття „інноваційного іміджу” як складової економічного іміджу держави.

Інноваційний імідж являє собою певний образ країни, її характеристику, яка відображає сприятливість умов ведення інноваційної діяльності та, в кінцевому результаті, впливає на рішення суб’єктів господарювання щодо вкладання капіталу у інноваційну діяльність.

Стимулювання розвитку інноваційної діяльності задля економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країни може здійснюватись як прямими методами – через виділення коштів з бюджету, так із використанням непрямих методів впливу – через інструменти податкової політики. Світова практика доводить, що саме податкове стимулювання є більш простим та ефективним методом підтримки інвестування у науково-дослідні розробки (НДР) та інновації. Податкові пільги сприяють зростанню обсягів НДР на 50-90% [2, с.141].

Відтак, саме податкові стимули чинять найбільший вплив на формування інноваційного іміджу країни. Ефективність такого впливу можна оцінити за показниками які характеризують:

- загальний розвиток інноваційної діяльності в країні (рівень інноваційності економіки, який визначається кількістю підприємств, що займається інноваційною діяльністю);

- застосування податкових пільг при податковому стимулюванні (створення спецрежимів пільгового оподаткування для підтримки інноваційної діяльності в рамках технопарків; надання окремих податкових пільг, пов’язаних із реалізацією інноваційних проектів або діяльністю інноваційних підприємств).

Узагальнюючи світову практику надання податкових пільг для активізації інноваційної діяльності, можна зазначити, що найбільш поширеними є: податкова знижка – списання витрат на проведення ННТР, що зменшує базу для розрахунку податку; інвестиційний податковий кредит (відстрочка платежів); зниження податкових ставок для суб’єктів інноваційної діяльності; зростаюча податкова пільга для підприємств, які збільшують свої витрати на

НДР; створення неоподаткованого резерву в системі оподаткування податком на прибуток; звільнення від сплати окремих податків для венчурних фірм; відшкодування податку на прибуток тощо.

В Україні до 2015 року Податковим кодексом було передбачено ряд пільг з податку на прибуток для підприємств, які реалізовували інноваційні проекти, зокрема енергоефективні заходи та займались впровадженням енергозберігаючих технологій. Однак, надалі ці пільги було відмінено.

На сьогодні вітчизняним законодавством передбачене звільнення від оподаткування митом операцій із ввезення на територію України устаткування, обладнання і матеріалів, експлуатація яких забезпечує економію та раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів.

Державне сприяння інноваційній діяльності, здійснюється шляхом державної фінансової підтримки та цільового субсидіювання проектів технологічних парків, для яких було передбачено ряд податкових пільг, зокрема, надання податкового векселя з ПДВ при імпорті устаткування та щорічна 20-відсоткова норма прискореної амортизації основних фондів груп 3 і 4 [3]. Після прийняття Податкового кодексу технопаркам надається цільова субсидія у вигляді зарахування ввізного мита, що нараховується при ввезенні обладнання необхідного для реалізації інноваційного проекту, на спецрахунок.

Така ситуація призвела до скорочення кількості технопарків та промислових підприємств, що займаються інноваційною діяльністю. Спадну тенденцію має частка тих підприємств, що впроваджують інновації [4].

Таким чином, рівень інноваційного іміджу України наразі знаходиться на досить низькому рівні та є несприятливим для інвестування у вітчизняну інноваційну діяльність. У сучасній вітчизняній фінансовій науці податки в основному розглядаються як джерело наповнення дохідної частини бюджету через мобілізаційну та фіскальну функції, тоді як соціальна та перерозподільча проявляються дедалі слабше [5]. Основними проблемами у формування позитивного інноваційного іміджу України є відсутність дієвих механізмів підтримки суб'єктів інноваційної діяльності, недостатнє використання податкових стимулів, відсутність загальної стратегії розвитку інноваційної діяльності в країні тощо.

Незважаючи на існування значного арсеналу інструментів податкового стимулювання, українська податкова система не створює відповідної мотивації у суб'єктів господарювання, тому подальші наукові дослідження повинні бути спрямовані на розробку та обґрунтування податкових стимулів для розвитку інноваційної діяльності в Україні.

Література:

1. Вербицька Г. Міжнародний імідж України: проблеми та шляхи реформування / Г. Вербицька // Український інформаційний простір : Науковий журнал / Київський нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т журналістики і міжнародних відносин. – Київ, 2013. – Ч. 2. – С. 4-9.

2. Точиліна І.В. Використання податкових пільг для стимулювання інноваційної діяльності в розвинутих країнах / І.В. Точиліна // Наукові праці НДФІ. – 2010. – Вип. 2. – С. 139-148.

3. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон від 16.07.1999 № 991-XIV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/991-14>

4. Кірдіна О. Г. Ефективне промислове виробництво як основа розвитку економіки України / О.Г. Кірдіна // Вісник економіки транспорту і промисловості – Випуск № 40. – 2012. – С. 41.

5. Цимбалюк І. О. Сучасний стан податкової системи України та перспективи розвитку / І. О. Цимбалюк // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – Луцьк. – 2010. – №5. – С. 103-107.